

Ung i Söderhamn

Johan Jyrwall
Magdalena Wassenius

Ipsos Public Affairs

Gävle 141024

Bakgrund och genomförande

Bakgrund och syfte

- När svenska strukturer förändras i grunden, genomlider Söderhamn en svår tid. För att möta dessa starka strukturella krafter satsar Söderhamn på att vara en attraktiv ort för sina unga medborgare.
- Som ett led i detta infördes 2010 fri kollektivtrafik för alla barn och ungdomar mellan 7 och 19 år boende i Söderhamns kommun.
- Syftet med studien är att ur ett brett perspektiv utvärdera effekterna av införandet av kortet.
  - Hur har införandet påverkat resmönster, attityder till kommunen och kollektivtrafiken samt sociala faktorer?
- Målgrupper:
  - Föräldrar till barn 7-15 år
  - Ungdomar 16-19 år
  - Intressenter

- Kvantitativ undersökning

- Postal undersökning/Telefonundersökning bland tre olika grupper

- Kvalitativ undersökning

- Två fokusgrupper, ungdomar och föräldrar

- Tio djupintervjuer per telefon med föreningsliv, skola, sociala myndigheter, handel, polis, X-trafik.

	Antal svar:	Urval:	Svarsfrekvens:
Föräldrar till barn 7-15 år:	627	1868	33 %
Ungdomar 16-19 år:	298	1159	25 %
Intressenter:	156	543	29 %

Kollektivtrafiken och resmönster

Bästa och sämsta med kollektivtrafiken

Föräldrar

Bästa:

- Täta turer
- Gratis för ungdomar
- Stadstrafiken

Sämsta:

- Dåligt med linjer utanför Söderhamn
- Dålig turtäthet utanför Söderhamn/kvällar
- Otrevliga chaufförer

Ungdomar

Bästa:

- Täta turer
- Gratis för ungdomar
- Stadstrafiken

Sämsta:

- Dåligt med linjer utanför Söderhamn
- Håller inte tider
- Få bussar på kvällen

Intressenter

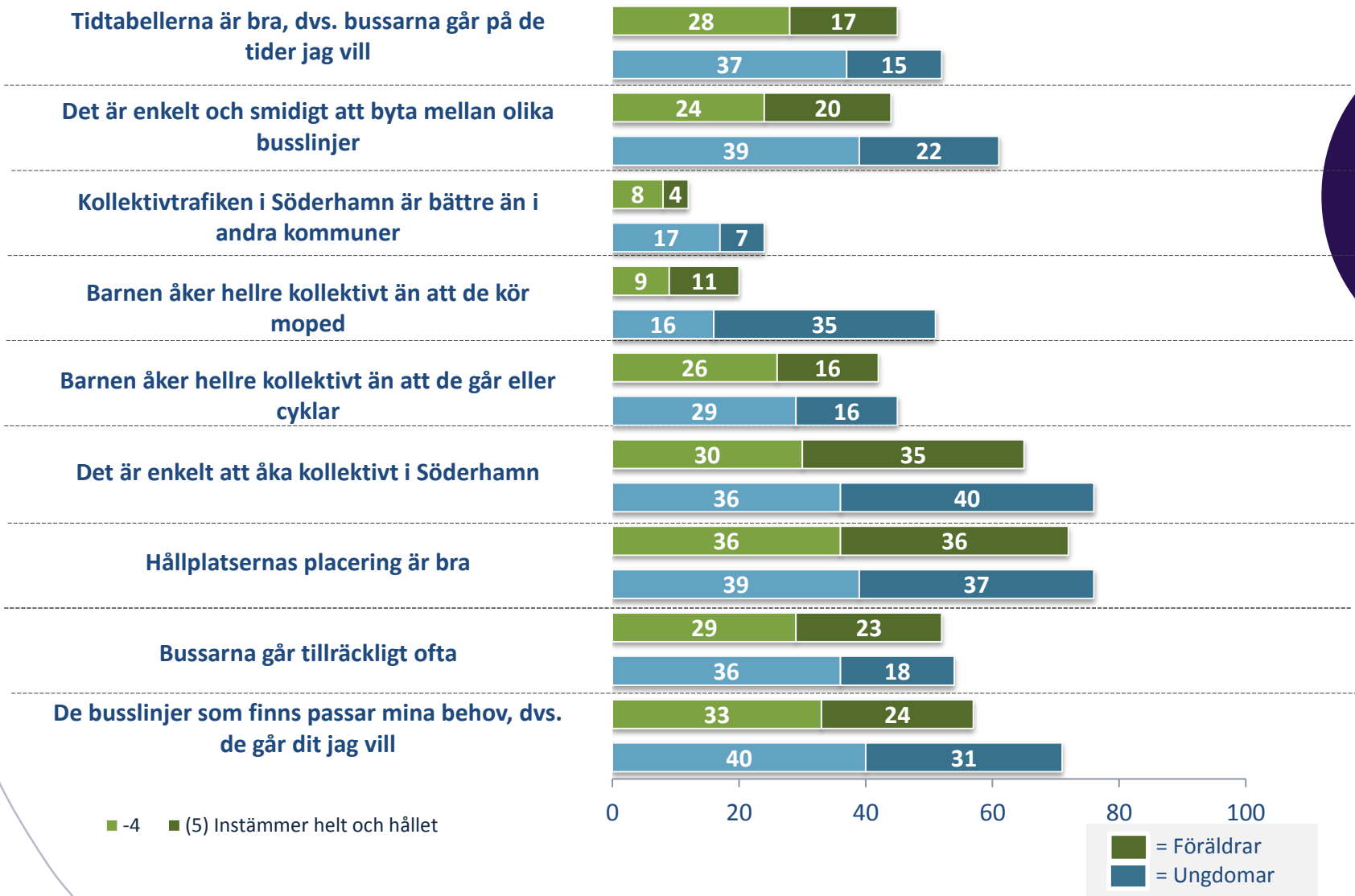
Bästa:

- Täta turer
- Gratis för ungdomar
- Väl utbyggd kollektivtrafik

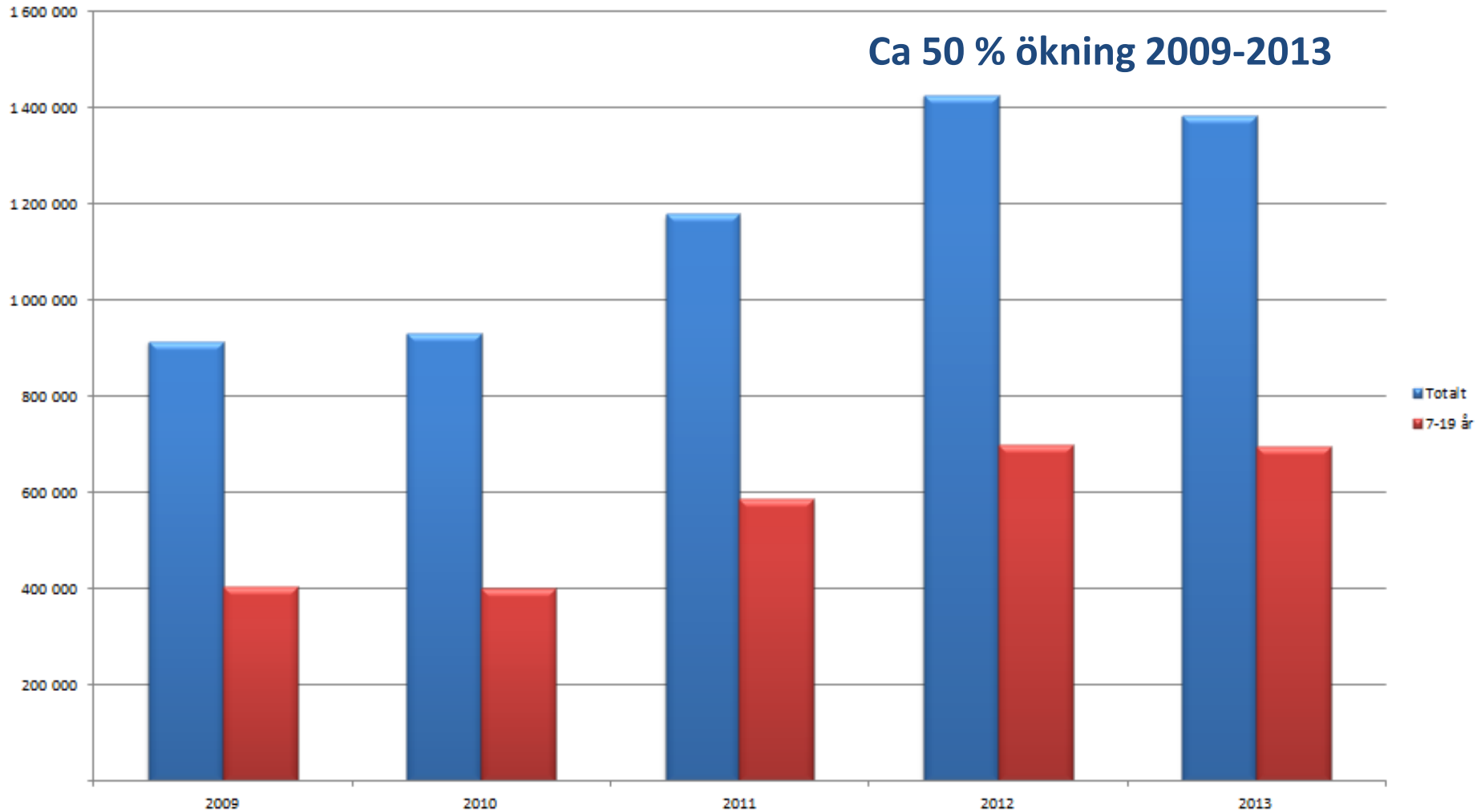
Sämsta:

- Går för sällan utanför Söderhamn
- Dåligt med linjer utanför Söderhamn
- Dålig samordning avgångar mellan trafikslag

Kollektivtrafiken i Söderhamn

Utveckling resor inom Söderhamns kommun

Antalet registrerade resor inom Söderhamns kommun totalt samt i ålderskategorin 7-19 år.

Barn och ungdomar åker ofta buss bort och blir skjutsade hem

- Barn och ungdomar åker ofta bort med kollektivtrafik (dagtid) och skjutsas hem (kvällstid) av föräldrar, äldre syskon eller kamrater.
  - Till kompisar och föreningsverksamhet
  - Ibland vill föräldrar hämta.
- Föräldrar, barn och intressenter är eniga om att barn åker mer buss och skjutsas i mindre utsträckning än om de inte haft tillgång till gratis kollektivtrafik.

När min äldre dotter gick på högstadiet – hon är 23 nu – då skjutsade jag henne överallt. Men hon som är tonåring nu, hon blir nästan inte skjutsad alls. Med busskortet kan hon ta bussen överallt. Hon klarar sig själv.

Mamma

Mina barn åker alltid till simning på Hällåsen och till bandyträning. När de är klara hämtar jag dem oftast. De åker till E-Center också och till kompisar i andra områden, som de lärt känna på träningen.

Mamma

Ung i Söderhamn- kortet

Vad tycker du är det bästa med Ung i Söderhamn kortet?

Föräldrar

- Att det är gratis
- Alla får det – lika för alla
- Ger frihet och självständighet

Ungdomar

- Att det är gratis
- Man kan använda det när man vill
- Funkar överallt inom kommunen

Intressenter

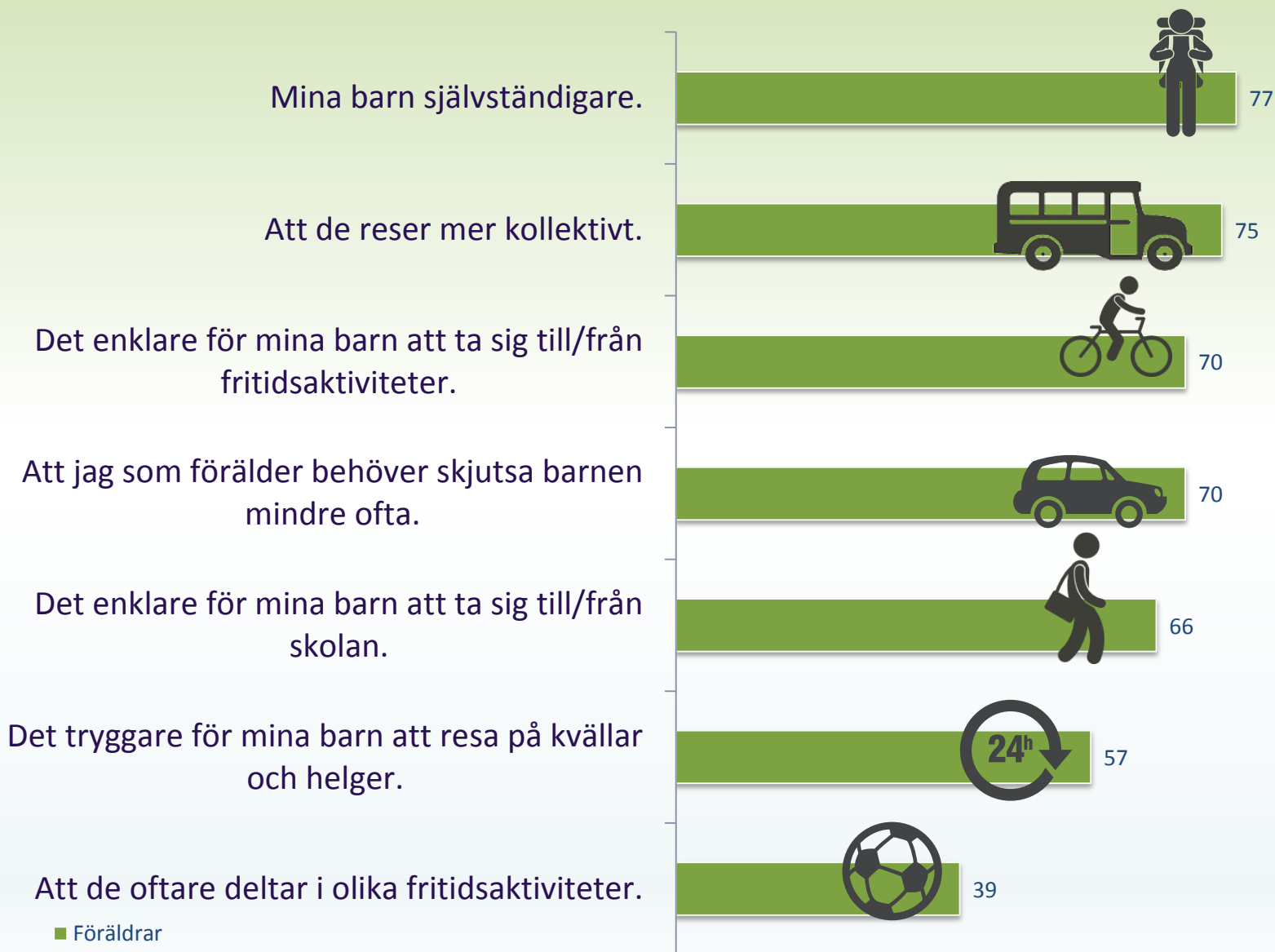
- Ger frihet och självständighet
- Att det är gratis
- Alla får det – lika för alla

Vad tycker du är det med sämsta Ung i Söderhamn kortet?

- De flesta ser inga direkt nackdelar.
- Utvecklingsmöjligheter: bör gälla i fler kommuner, fler målgrupper, flexiblare administration (man ska kunna åka även om man glömt kortet).

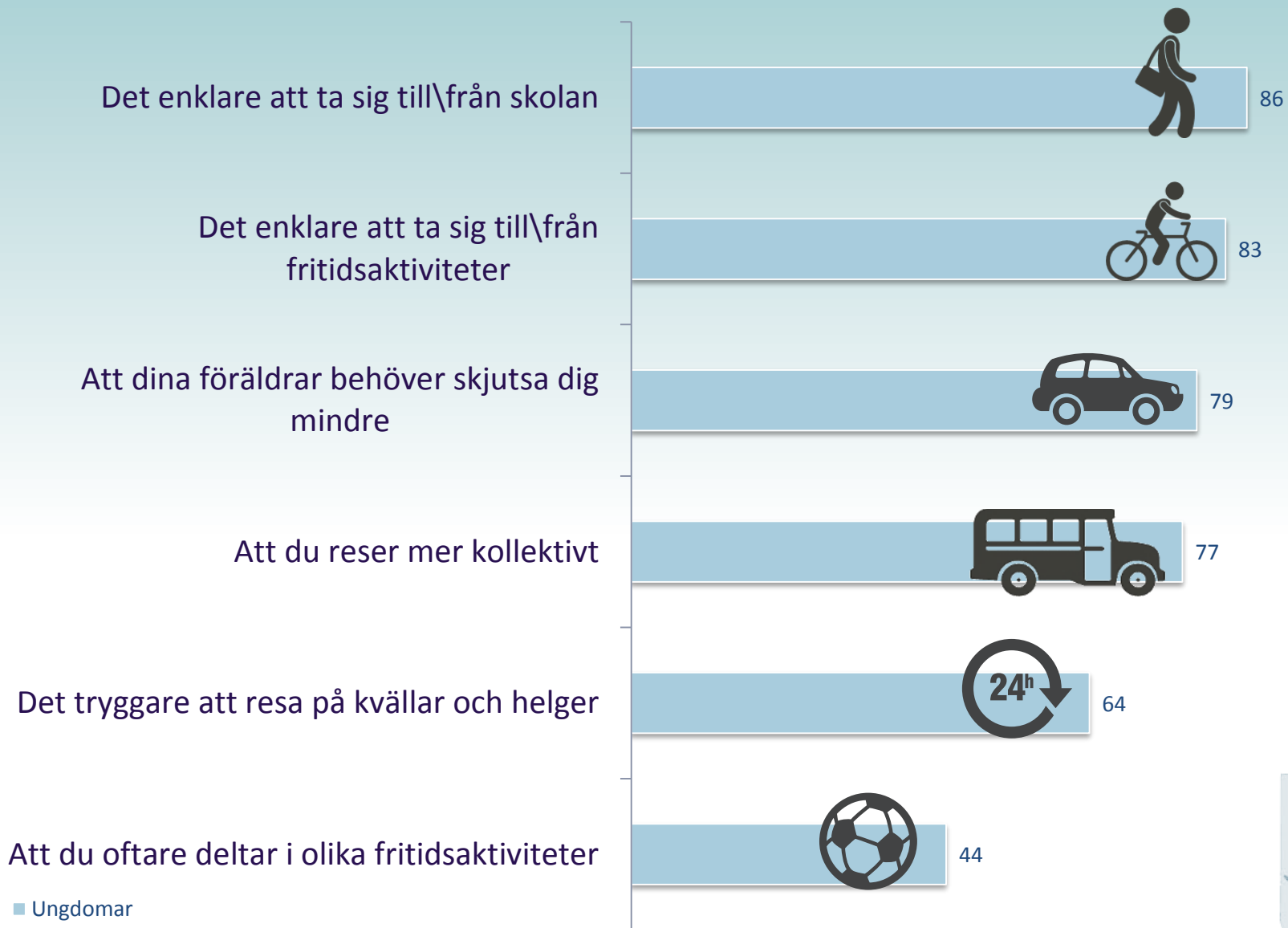
Busskortet gör.... (föräldrar)

De som svarat 4 eller 5

Busskortet gör.... (ungdomar)

De som svarat 4 eller 5

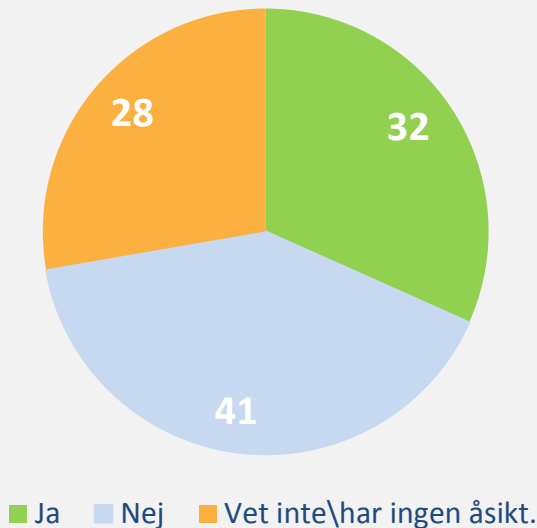
Busskortet gör.... (intressenter)

De som svarat 4 eller 5

Tror du att du kommer fortsätta resa kollektivt efter att du fyllt 19 år, dvs. när busskortet "Ung i Söderhamn" inte gäller längre?

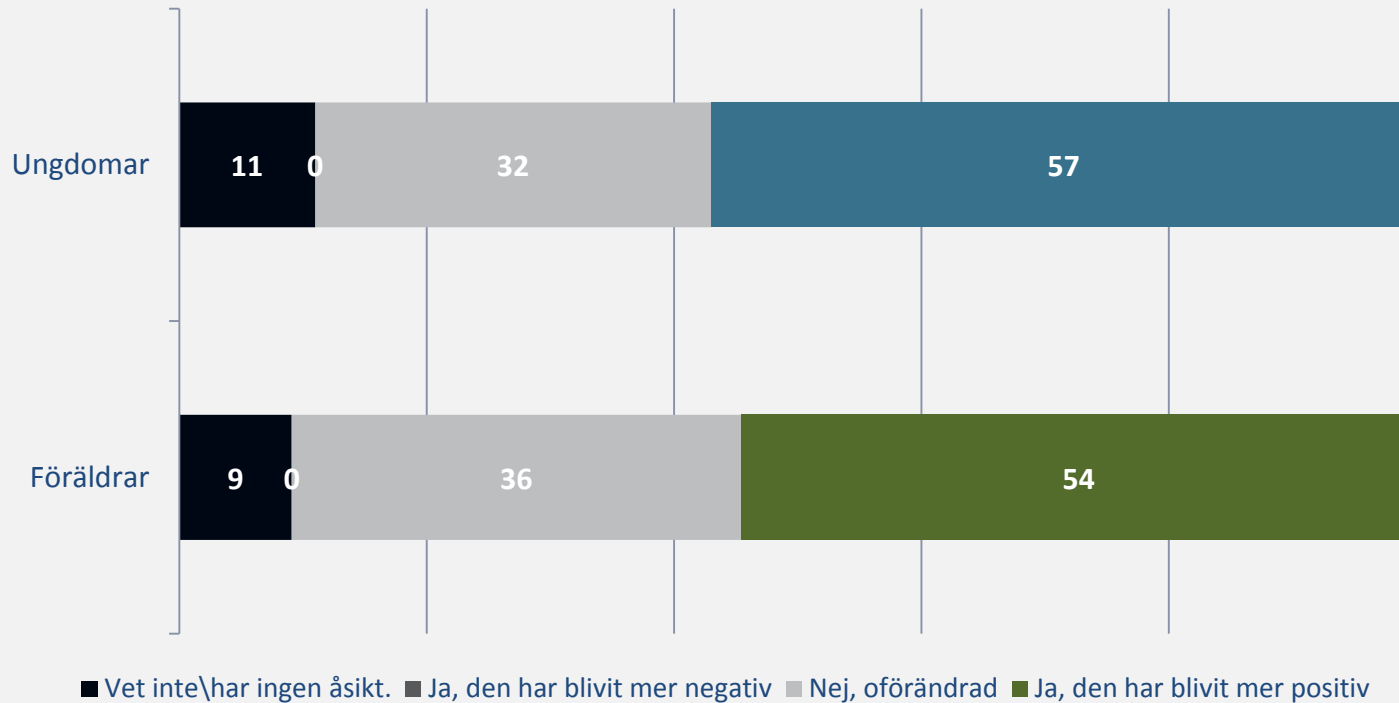
Ungdomar

Varför inte?

- Kör egen bil, för dyrt, enklare/mer praktiskt att köra bil.

Har din bild av Söderhamn förändrats på grund av Ungdomskortet?

Har din bild av Söderhamn förändrats på grund av Ungdomskortet?
Bas: **Föräldrar:** 627, **Ungdomar:** 298

Påverkan på handel, skola & föreningsliv

(Viss) positiv påverkan på handel, skola & föreningsliv

- Ung i Söderhamn-kortet stärker lokal handel i viss utsträckning.
- Skolans administration minskas och skolans frihet ökar, eftersom kortet tillåter fler utflykter och mer spontanitet.
- Tillåter Ung i Söderhamn-kortet fler unga att besöka föreningar?

Kortet är en självklarhet för oss. Annars kommer inget folk och hur roligt är det med en verksamhet om ingen tar sig till oss?

Intressent

Som handlare tror jag att det har påverkat oss positivt, men någon exakt siffra har jag inte. Helt klart har tillgängligheten blivit bättre för dem i ytterområdena. Vissa branscher har större nytta av att ungdomar tar sig till dem än andra. McDonalds är nog ett företag som profiterat på kortet, till exempel.

Intressent

Vi gör absolut fler spontana resor nu. Som i går, då tog jag plötsligt med mig fem barn. Utan kortet är det en större procedur. Allt var mer planerat och större. Nu kan man bara sticka. På vår skola har barnen alltid korten på sig.

Intressent.

Kortets påverkan på sociala faktorer – och studiens key insights

Kortet påverkar stämningen i och bilden av Söderhamns kommun

- Genom Ung i Söderhamn-kortet skickar kommunen önskade signaler om att kommunen satsar på framtiden.
  - Detta ligger i linje med hur många vuxna vill att boende i staden ska agera.
    - Man är stolt över kommunens arbete i nutid.
    - Man tror att kommunens arbete gynnar Söderhamn på sikt.
- Stärker Söderhamns konkurrenskraft mot andra kommuner och centra.

Att ha en kommun som tar ett sådant beslut, va! Det ska de ha kred för!

Intressent

Vi som bor här borde bära mer, tro mer på oss själva. Antingen rycker vi upp oss eller så blir det fäbodvall och Döderhamn av alltihop.

Pappa

Kortet skapar hållbarare resmönster

- Det totala bilkörandet är lägre med fri kollektivtrafik för barn och ungdomar.
  - Ungdomar säger att kortet gör att de reser mer kollektivt.
  - Kortet minskar bilskjutsandet av föräldrar till och från aktiviteter.
  - Att 32 % ungdomar sannolikt åker kollektivt när de tagit körkort, är en vinst jämfört med föräldragenerationen.

Om man ska vara proffs på miljö, om vi vill vara en ekokommun, så är detta en bra satsning. Vi sparar realekonomiskt genom alla våra bensinpotter.

Mamma

Nu kan en kompis ringa när som helst och fråga om vi ska träffas på stan och jag kan det. Utan kortet hade jag fått svara 'Neej, mamma och pappa är inte här och kan köra mej'.

Tjej, 17 år

Enkelhet och frihet

– förenklar söderhamnbornas vardag

- Minskad stress för föräldrar – underlättar livspusslet!
- Skapar självständigare barn och ungdomar.
- Ung i Söderhamn-kortet gör ungdomars sociala liv rikare.
  - Detta påverkar Söderhamn positivt på kort & lång sikt.
  - Rättvist och enkelt – lika för alla ungdomar.

Man kan alltid åka in till stan och man kan alltid träffa någon. Det finns inga hinder.

Tjej, 17 år

Kortet, det är mycket frihet i det.

Tjej

Framförallt förenklar kortet. Man måste inte passa tider. Barnen kommer iväg. De står inte och stampar i hallen när man kommer hem.

Pappa

Barn och ungdomars resvanor är troligen lättare att påverka än äldres

- Om man vill påverka någon att åka mer kollektivt, verkar det vara hos barn och ungdomar man bör börja – innan de hunnit ta sina körkort.

Det kanske låter dumt, men jag vet inte ens hur man betalar. Jag har inte åkt buss sedan jag gick i skolan.

Mamma

Jag blir imponerad när de tar bussen. Det är så enkelt för dem. Det kollar och ser att det går en buss om tio minuter, så tar de bara den.

Pappa

Johan Jyrwall
Magdalena Wassenius

Ipsos Public Affairs

Tack!